

Theories, Models and Processes. Chapter 8. IGI Global.
DOI:10.4018/979-8-3693-1658-0.ch009

3. Бовш Л. (2020). Практичні аспекти комплаєнсу в готельному бізнесі. *VII Міжнар. наук.-практ. конф. «Гостинність, сервіс, туризм: досвід, проблеми, інновації»*, С. 150–152. URL: <https://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/gost.pdf>

Бразілій Г.,
здобувач вищої освіти
Черкаського державного технологічного університету

Науковий керівник
Чичужко М.,
канд. техн. наук, доц.,
доцент кафедри робототехніки
та спеціалізованих комп'ютерних систем
Черкаського державного технологічного університету

ВИКОРИСТАННЯ ДАНИХ ВЕЛИКИХ ОБСЯГІВ (BIG DATA) ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Актуальність теми дослідження використання даних великих обсягів (big data) для виявлення корупційних схем в державному секторі зумовлена різними ключовими факторами. Серед основних таких чинників можна виділити наступні: зростання обсягів даних, це створює можливості для їх аналізу з метою виявлення аномалій та потенційних корупційних схем; технологічний прогрес: дозволяє ефективно обробляти великі масиви інформації та виявляти складні патерни, які можуть свідчити про корупцію; прозорість і підзвітність: сприяє підвищенню прозорості у фінансових операціях державних установ, це може зменшити можливості для корупційних дій і підвищити довіру громадськості до державних органів; ефективність антикорупційних ініціатив: може допомогти в оцінці ефективності вже існуючих антикорупційних програм, виявляючи слабкі місця та

пропонуючи нові рішення; глобальний контекст: використання big data може стати важливим інструментом у цій боротьбі, надаючи країнам можливість адаптувати свої стратегії на основі отриманих даних; інтеграція даних з різних джерел: що дає змогу отримати комплексну картину можливих корупційних схем; підвищення обізнаності: може сприяти підвищенню обізнаності суспільства щодо корупційних ризиків та механізмів їх виявлення, що є важливим кроком у формуванні антикорупційної культури [1].

Дослідження використання даних великих обсягів для виявлення корупційних схем в державному секторі стикається з кількома основними проблемами: якість даних - часто дані, які збираються, можуть бути неповними, неточними або застарілими. Це ускладнює їх аналіз і може призвести до хибних висновків; розрізненість даних: дані можуть бути розкидані по різних системах і форматах, що ускладнює їх інтеграцію та аналіз. Відсутність стандартів для збору та зберігання даних також є проблемою; правові та етичні питання: використання особистих даних може порушувати правові норми та етичні принципи. Питання конфіденційності та захисту даних є важливими аспектами, які потрібно враховувати; технічні навички: необхідність наявності фахівців з аналітики даних, статистики та програмування може бути обмеженням. Брак кваліфікованих кадрів у цій сфері може уповільнити процес дослідження; складність виявлення патернів: виявлення корупційних схем може бути складним через різноманітність способів, якими корупція може проявлятися. Необхідні складні алгоритми та моделі для аналізу даних; опір змінам: державні установи можуть бути неготовими до впровадження нових технологій або змін у своїй роботі, що може створити бар'єри для використання аналітики великих даних; фінансування: обмежене фінансування на проекти, пов'язані з аналізом великих даних, може стати перешкодою для розвитку таких ініціатив; політичний контекст: політична воля та підтримка з боку урядових структур є критично важливими для успішного впровадження ініціатив у сфері виявлення корупції [2]. Ці проблеми потребують комплексного підходу для їх вирішення, включаючи покращення якості даних, розвиток технічних навичок, забезпечення правових рамок і залучення політичної підтримки.

Для виявлення корупційних схем в державному секторі з використанням даних великих обсягів (big data) можна застосувати різні методи та технології [3]. Основні з яких наведено в таблиці 1.

**Методи виявлення корупційних схем в державному секторі
з використанням даних великих обсягів (big data)**

№	Метод	Характеристика застосування
1	Ааналіз даних	– описова аналітика: використання статистичних методів для виявлення аномалій у даних, таких як незвично високі витрати або ненормальні транзакції; – діагностична аналітика: визначення причин аномалій через порівняння з нормами або стандартами
2	Машинне навчання	– класифікація: використання алгоритмів, таких як дерева рішень або нейронні мережі, для класифікації транзакцій як «підозрілі» чи «нормальні»; – кластеризація: групування схожих даних для виявлення патернів, які можуть свідчити про корупцію
3	Аналіз соціальних мереж	– вивчення зв'язків між особами та організаціями для виявлення незвичних зв'язків або мереж, які можуть вказувати на корупційні схеми
4	Текстова аналітика	– аналіз неструктурованих даних, таких як електронні листи, звіти або публікації в ЗМІ, для виявлення ознак корупції
5	Аналіз часових рядів	– моніторинг змін у даних з часом для виявлення аномальних трендів або патернів, які можуть свідчити про корупцію
6	Візуалізація даних	– використання графіків і діаграм для представлення даних у зрозумілій формі, що допомагає виявити аномалії та патерни
7	Системи виявлення аномалій	– розробка алгоритмів для автоматичного виявлення підозрілих дій на основі встановлених норм та стандартів
8	Інтеграція даних	– збирання та об'єднання даних з різних джерел (фінансові звіти, бази даних про контракти, публічні записи) для створення єдиного джерела інформації для аналізу
9	Прогнозна аналітика	– використання історичних даних для прогнозування ймовірності виникнення корупційних схем у майбутньому
10	Краудсорсинг	– залучення громадян до збору даних і повідомлень про можливі корупційні дії через мобільні додатки або онлайн-платформи

Застосування цих методів у комплексі дозволяє створити потужний інструментарій для виявлення та запобігання корупційним схемам у державному секторі.

Список використаних джерел

1. Орлов О.В., Великі дані у публічному управлінні: технології майбутнього / Харківський регіональний інститут державного управління, Харків, 2016 рік. – Вип. № 1 / 2016. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2016-1/doc/1/01.pdf>.
2. Самойленко Л.Б. Можливості та проблеми застосування технологій Big Data вітчизняними компаніями / Електронний журнал «Ефективна економіка», Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Київ, 2018 рік – Вип. № 1 / 2018 URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2018/59.pdf.
- 3 Піжук О.І. Великі дані як основоположний драйвер цифрової трансформації економіки / Журнал «Економіка та держава», Київ, 2019 рік – Вип. 6/2019. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2019/12.pdf.

Будзяк В.,
д-р екон. наук, проф.,
професор кафедри міжнародного менеджменту
Державного торговельно-економічного університету

НЕЗАКОННИЙ ІМПОРТ ПРОМИСЛОВОЇ ТА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНУ

Незаконний імпорт в Україну переважно пов'язаний із імпортом промислової продукції. В першу чергу йдеться про імпорт нафти та природного газу. При цьому імпорт здійснюється як залізничним, так і автомобільним видом транспорту. Державі наноситься шкода внаслідок не правильного митного оформлення товарів, а саме ухиляння від сплати податку на додану вартість (ПДВ) та сплати акцизів. Особливо «популярним» у 2017–2018 роках було імпортування нафтопродуктів із Словаччини та Угорщини. Зокрема легкі та середні конденсати розмитнювалися як газовий конденсат (табл. 1).